

Què en sabem del feminisme? Grau de coneixement del feminisme de la població del Tarragonès

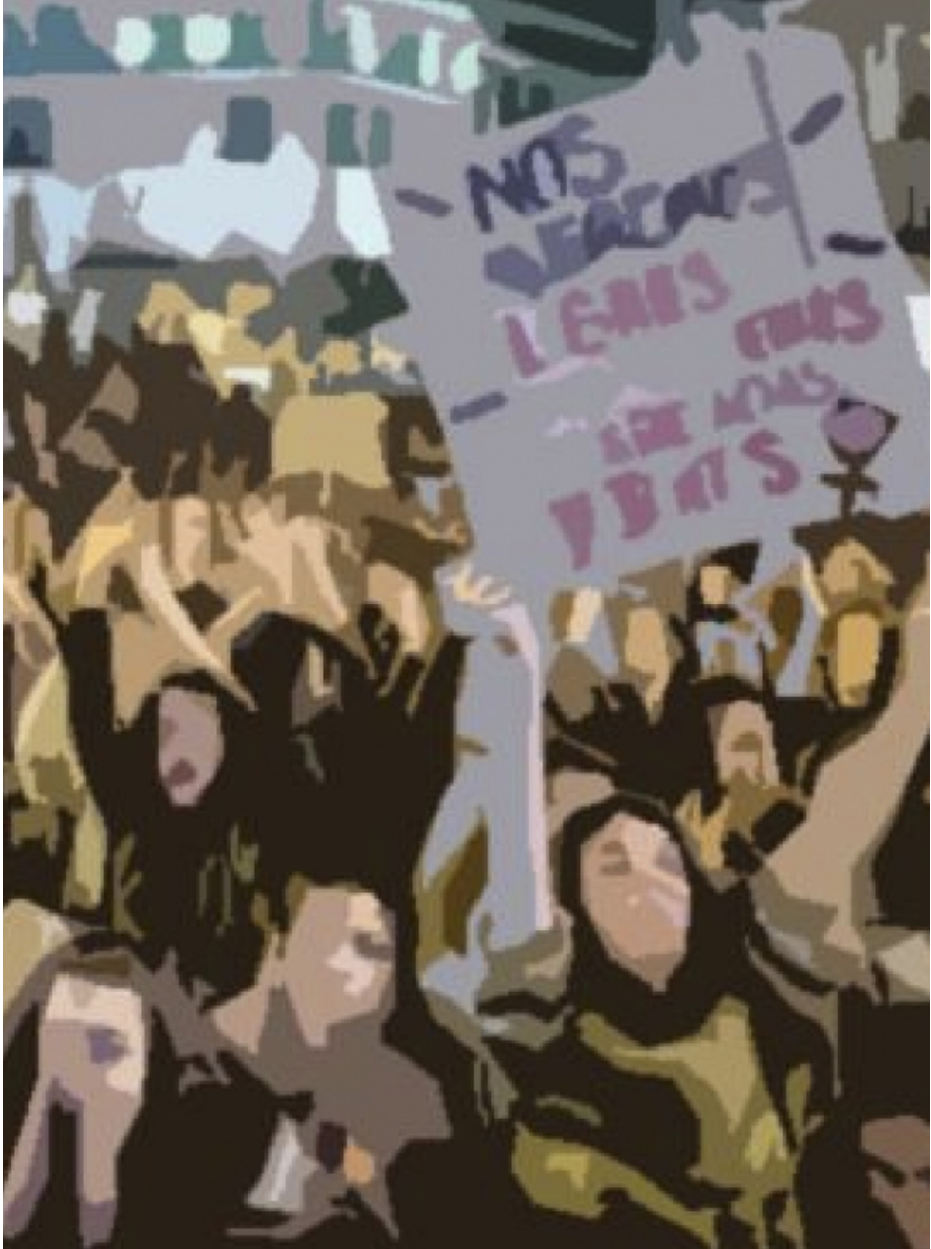
Presentació

Què en sabem del feminisme?

Primerament anomenat *sufragisme*, el feminisme no és un tema recent, ha anat consolidant-se i agafant força al llarg dels darrers segles fins a convertir-se en el moviment que coneixem avui en dia. Es tracta d'un moviment organitzat, que neix de l'existència de discriminació de la dona i que implica una transformació social. Situa la lluita de la dona en el context del patriarcat i marca el segle XVIII com a punt de l'inici d'aquesta causa.

Aquesta recerca dibuixarà un panorama del coneixement que té la població del Tarragonès sobre el feminisme alhora que aportarà una perspectiva diferent sobre aquest moviment, ja que la majoria dels estudis realitzats fins ara es basen en el parer de persones expertes en el tema i no en el de la població general.

En l'actualitat sovint es confon «feminisme» amb «femellisme», amb el qual no té res a veure. El feminisme no és ben bé el contrari del masclisme, com seria el femellisme mirat des de la perspectiva de les dones, ni és tampoc el desig de donar la volta a la situació patriarcal. El feminisme és, sobretot, una història de lluita social: la lluita per la igualtat entre homes i dones. Gamba el defineix com un canvi en les relacions socials que condueix a l'alliberació de la dona i l'home a través

d'eliminar les jerarquies i desigualtats entre sexes. També el defineix com un sistema d'idees que, a partir de l'estudi i anàlisi de la condició de la dona, busca revertir tots els àmbits, des de la família fins a l'educació, la política, el treball, etc. (Gamba, 2008). I, tot i que el feminisme no és homogeni, ni un moviment d'idees tancades com d'altres posicions ideològiques, es pot concloure que és un moviment polític integral contra el sexisme.

El feminisme com a posició política busca la igualtat de gènere, però n'existeixen diferents enfocaments: el feminisme liberal, el feminisme radical i el feminisme socialista. El feminisme liberal es basa en les estructures econòmiques i socials que provoquen les diferències entre el sou d'homes i dones, qüestiona l'absència de la dona en certes àrees laborals i el tracte diferenciat entre homes i dones en el sistema educatiu. D'altra banda, el feminisme radical és l'oposició a l'opressió del cos de la dona a través de la sexualitat, la reproducció i la seva representació en la pornografia i en altres àmbits. Aquesta opressió també es dona en altres estructures socials i polítiques. El feminisme socialista té altres branques com el feminisme marxista, l'eco-feminisme o el feminisme multicultural.

La imatge que els mitjans de comunicació venen sobre el feminisme és important, ja que tenen una gran influència en l'opinió pública. Aquesta imatge generalment és d'equitat de gènere (que les dones tinguin llibertat d'avortament, llibertat de ser lesbianes), de repte als violadors i a la violència de gènere, però de vegades es converteix en un estereotip que pot provocar que moltes persones no acceptin ser feministes per la mala imatge que existeix del terme o per por, en el cas de ser dones, de ser associades amb el lesbianisme. Es parla de la pèrdua de claredat del que realment és, que acaba produint una concepció equivocada o només parcialment correcta sobre el feminisme.

Tot i que els discursos feministes se'ls han estat apropiat nombroses agències i institucions i s'han generalitzat socialment, el feminisme com a moviment social continua reclamant una major organització i lluita col·lectiva. De manera generalitzada, la societat no s'implica en la lluita ni coneix aquest moviment en profunditat, ni en l'àmbit polític ni en el social.

Probablement, l'única cosa que aconsegueix saber del tema és que està en contra del sexisme i que és una lluita per acabar amb aquesta discriminació.

Sovint el feminisme és definit en funció d'una imatge desfigurada del moviment, reforçada per mites i estereotips.

Al llarg de les planes d'aquesta investigació s'ofereix una breu descripció de l'evolució del feminisme i dels corrents que l'integren en l'actualitat, així com un estudi sobre la concepció que en té la gent del Tarragonès i els possibles factors causants de tal concepció.

Metodologia

El principal objectiu d'aquesta investigació és conèixer si la població del Tarragonès està al corrent d'un moviment que ha guanyat molta popularitat a nivell internacional, el feminisme, i que actualment té un impacte significatiu en aspectes tals com l'economia, o els àmbits laboral, social o polític. És de vital importància analitzar com la població percep aquest moviment que està en auge i veure què és el que realment en pensen, però, sobretot, quina informació tenen respecte al tema. Es persegueix conèixer les percepcions que existeixen entre la població local sobre el feminisme i vincular-les a possibles variables en el perfil dels enquestats. Amb aquesta finalitat, s'ha fet una anàlisi de les possibles diferències i similituds entre gèneres i edats respecte al tema.

Per explorar no només els coneixements, sinó també com es pensa i per què es pensa d'aquella manera, s'ha confeccionat un ampli qüestionari dirigit a tota la població del Tarragonès a partir dels 13 anys d'edat. La recollida de dades s'ha efectuat entre els mesos de juliol i agost de 2020 a través d'Instagram i s'han obtingut un total de 249 respostes.

El qüestionari dissenyat compta amb un total de 31 preguntes dividides en tres apartats diferenciats:

- Una primera secció destinada a concretar el perfil de l'enquestat en relació amb tres variables: sexe, edat, nivell d'estudis.
- Una segona secció que investiga si els enquestats es consideren feministes o no, així com la seva creença en conceptes fonamentals del feminisme com el sostre de vidre, la bretxa salarial, els estereotips de gènere i la violència de gènere.
- Una última secció amb preguntes que indaguen sobre el grau de coneixement dels enquestats sobre el feminisme.

A més a més, també s'ha realitzat una entrevista a una experta en el feminisme, ja que les enquestes estaven fetes a persones aleatòries les quals, en un principi, no són expertes en el tema, i també es volia tenir en compte l'opinió d'un expert. A causa de la pandèmia que s'ha estat vivint durant la realització del treball, l'entrevista ha sigut realitzada en línia, ja que la presencialitat no ha estat possible.

Abans de la recollida de dades fou necessari dur a terme una recerca sobre diferents definicions de feminisme, història del feminisme i característiques del moviment avui dia, en l'actualitat. Els resultats d'aquesta recerca es mostren de manera sintetitzada en el capítol 3 sota el títol «Història del feminisme».

Cos del treball

En el cos del treball s'han analitzat totes les preguntes de l'enquesta per poder respondre la pregunta plantejada com a objectiu principal: Quin és el grau de coneixement del feminisme per part de la població del Tarragonès, i com conceben

el moviment.

A l'hora d'analitzar els resultats de l'estudi, s'han agrupat els enquestats per sexe, edat i nivell d'estudis; amb això es pretenia esbrinar si hi havia algun grup que es diferenciés de la resta dels grups. De totes les preguntes de l'enquesta caldria ressaltar-ne tres:

- *Saps la diferència que hi ha entre la bretxa salarial ajustada i la no ajustada?* En aquesta pregunta la majoria dels enquestats van respondre que no sabien quina era la diferència entre els dos termes, fet que deixa entreveure un desconeixement dels termes més específics del moviment.

- *Respectes la prostitució?* En aquesta pregunta la gran majoria va respondre que sí que ho respectava. Aquesta resposta va resultar bastant controvertida, ja que el 95 % dels enquestats es considerava feminista, i el feminisme no respecta la prostitució.

- *Saps què són les feministes radicals?* En aquesta última pregunta també s'entreveu un baix nivell de coneixements específics del moviment, ja que més de dos terços dels enquestats van respondre erròniament la pregunta.

Finalment, un cop analitzades totes les preguntes, es va poder respondre la pregunta plantejada a l'inici del treball, i extreure unes conclusions.

Conclusions

Al principi del treball s'ha presentat una hipòtesi que planteja el fet que una part del col·lectiu feminista, tot i considerar-se feminista, no sap en què consisteix el moviment actual. Es podria dir que la hipòtesi és certa, ja que com s'ha pogut veure en qüestions com la necessitat de l'abolició de la prostitució, o la definició de feminisme radical, hi ha una part feminista dels enquestats que demostra que no sap en què consisteix el moviment. Tot i això, la majoria saben de què tracta i saben distingir notablement els seus principals aspectes.

Aquest fet pot ser degut a una desconeixença dels conceptes per una mala comunicació del moviment. De vegades conceptes com *feminista radical* poden arribar a crear prejudicis i un cert sentiment de rebuig, només pel simple fet de contenir un mot amb connotació negativa, com podria ser el cas de *radical*. Pot arribar fins al punt de fer que es concebi el mot d'una manera pejorativa, quan en realitat el seu significat no hi té res a veure. Aquest fet és degut a dos factors: per una banda a la poca recerca per part dels individus que tenen aquestes creences, i per l'altra a la mala comunicació del feminisme, ja que no deixa les coses prou clares.

Aquest fet es podria arreglar si es fessin més campanyes sobre què és el moviment, i aquestes se centressin més en aspectes controvertits del moviment, en lloc de centrar-se en aspectes globals, que la majoria ja coneix.

Finalment, s'ha de concloure dient que el feminisme és un moviment que fa molts anys que és entre nosaltres, i tot i que avui en dia existeixen unes lleis igualitàries, no s'han d'ignorar certes actituds, actes i fets supremacistes duts a terme per una

part de la població. El camí cap a la igualtat no és un camí gens fàcil ni gens ràpid, però, com bé va comentar Roser Gay, és el camí cap a una societat justa, així que si cadascú hi aporta el seu gra de sorra el canvi proposat es podrà assolir.

Bibliografia web

- Nash, Mary i Tavera, Susanna. Experiencias desiguales: Conflictos sociales y respuestas colectivas (Siglo XIX). Madrid. Ed. Síntesis, 1995, p. 58. <<http://www.historiasiglo20.org/sufragismo/origfem.htm>> - Pradas Gallardo, Claudia. Historia y corrientes del feminismo. Psicología-Online, 2020. <<https://www.psicologia-online.com/historia-y-corrientes-del-feminismo-4306.html>> - Montero, Justa. Feminismo: un movimiento crítico. Madrid. Asamblea Feminista de Madrid, 2006. <<http://scielo.isciii.es/pdf/inter/v15n2/v15n2a04.pdf>> - Torres Montoro, Azahara Martínez. Feminismo y juventud desde el trabajo social. Jaén. Universidad de Jaén Facultad de Trabajo Social, 2014. <<http://tauja.ujaen.es/bitstream/10953.1/437/1/TFG-Torres%20Montoro%2C%20Azahara.pdf>> - Revolución Francesa. Wikipedia, 2020. <https://es.wikipedia.org/wiki/Revoluci%C3%B3n_francesa#Causas> - Declaración de los Derechos del Hombre y del Ciudadano. Wikipedia, 2020. <https://es.wikipedia.org/wiki/Declaraci%C3%B3n_de_los_Derechos_del_Hombre_y_del_Ciudadano#Contenido> - Declaración de los Derechos del Hombre y del Ciudadano. França. Assemblée National Constituent Française, 1789. <https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/espagnol/es_ddhc.pdf> - Vargas, Mauricio. *Revolución Francesa - Resumen, Causas y Consecuencias*. Profe en Historia, 2020. <<https://profeenhistoria.com/revolucion-francesa/>> - Los oficios de las mujeres en la Edad Media. Colectivo De Mujeres Por La Igualdad En La Cultura, 2018. <<https://www.laopiniondemurcia.es/opinion/2018/06/28/oficios-mujeres-edad-media/933986.html>> - Declaración de los Derechos de la Mujer y de la Ciudadana. Wikipedia, 2020. <https://es.wikipedia.org/wiki/Declaraci%C3%B3n_de_los_Derechos_de_la_Mujer_y_de_la_Ciudadana> - Drullard, Waquel. Violencia y discriminación contra la mujer en Egipto. Mèxic. United Explanations, 2017. <<https://www.unitedexplanations.org/2017/06/26/violencia-y-discriminacion-contras-las-mujer-en-el-egipto/>> - Pacto Internacional de Derechos Económicos, Sociales y Culturales. Naciones Unidas Derechos Humanos, 1976. <<https://www.ohchr.org/SP/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>> - Women, Business and the Law. The World Bank, 2020. <<https://wbl.worldbank.org/>> - Normativa básica de igualdad salarial. Madrid. Gobierno de España, 2020. <http://www.inmujer.gob.es/areasTematicas/IgualdadEmpresas/docs/IgualdadSalarial/Normativa_basica_de_igualdad_salarial.pdf> - Tipos de feminismo. Diferenciador, 2020. <<https://www.diferenciador.com/tipos-de-feminismo/>> - Valdelomar, Eduardo. ¿Está justificada la desigualdad ante la ley? La experiencia de la Ley de violencia de género. Expansión, Hay Derecho, 2017. <<https://hayderecho>

expansion.com/2017/07/11/esta-justificada-la-desigualdad-ante-la-ley-la-experiencia-de-la-ley-de-violencia-de-genero> - ¿Qué dice realmente el Convenio de Estambul (ése que siempre citan cuando se habla de violencia de género)? Revista Libertalia. <<https://www.revistalibertalia.com/single-post/2020/04/09/Que-dice-Convenio-Estambul-Violencia-Genero>> - Definición de Violencia de Género. Gobierno de España. <https://www.inmujer.gob.es/servRecursos/formacion/Pymes/docs/Introduccion/02_Definicion_de_violencia_de_genero.pdf> - Constitució Espanyola. Barcelona. Parlament de Catalunya, 2012. <<https://www.parlament.cat/document/nom/ConstitucioConsolidat.pdf>> - A pesar de los avances, las mujeres enfrentan dificultades en el ámbito de los derechos laborales. Banco Mundial, 2019. <<https://www.bancomundial.org/es/news/press-release/2019/02/27/despite-gains-women-face-setbacks-in-legal-rights-affecting-work>. - Montes, Lidia. Esto es lo que proponen en materia de género, igualdad, feminismo o violencia machista PSOE, PP, Ciudadanos, Podemos, Vox y Más País. Business Incidir, 2019. <<https://www.businessinsider.es/proponen-feminismo-psoe-pp-ciudadanos-podemos-vox-pais-525845>>
